

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ

Дубинська Г.М., Лимаренко Н.П., Коваль Т.І, Боднар В.А., Ізюмська О.М.,
Котелевська Т.М., Сизова Л.М., Прийменко Н.О., Полторапавлов В.А.,
Руденко С.С., Здор О.І.

Українська медична стоматологічна академія

Акцентовано на тому, що самостійна робота студентів сприяє підвищенню якості навчання, розвиває клінічне мислення, формує самостійність думки і високу мотивацію до вивчення інфекційних хвороб з епідеміологією.

Ключові слова: самостійна робота, студентська конференція, клінічне мислення.

Independent work of students contributes to improving the quality of education, develops clinical thinking, forms the autonomy of thought and high motivation to study infectious diseases with epidemiology.

Keywords: independent work, student conference, clinical thinking.

Сучасні принципи медичної освіти спрямовані на підвищення якості підготовки медичних фахівців, розв'язання кадрових проблем, поліпшення медичної допомоги населенню, забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних лікарів на міжнародному ринку праці. Нині різко зросли вимоги до рівня якості у сфері медичної освіти, що пов'язано з упровадженням у життя реформ у охороні здоров'я та соціальними, етичними, правовими особливостями системи охорони здоров'я в Україні, масштабністю і темпами накопичення у світі, передачі та використання інформації з питань медичної науки і практики. Інновації в системі медичної освіти тісно пов'язані з упровадженням сучасних стандартів вищої медичної освіти, запровадженням системи ліцензування і сертифікації фахівців. Конкурентоспроможність медичної професії безпосередньо залежить від бажання і можливості постійно підвищувати рівень своїх навичок або опановувати нові та вдосконалення якості освіти в цілому.

В умовах реформування охорони здоров'я і вищої медичної освіти в Україні важливішає роль медичних ЗВО в підготовці лікарів, здатних розв'язувати складні питання діагностики і лікування інфекційних хвороб. Розширення спектра нових діагностичних технологій, методів лікування, лікувальних препаратів підвищує вимоги до якості підготовки майбутніх лікарів. Стратегічною метою підготовки фахівців нині стає готовність випускників після закінчення навчального закладу до професійної діяльності відповідно до сучасних стандартів освіти.

У лікарів-випускників часто виникає необхідність у розв'язанні складних практичних завдань. Тому формування цієї здатності вимагає не лише достатнього обсягу знань, а й певного практичного досвіду, який студент формує в процесі курації пацієнтів в умовах навчального закладу і в процесі клінічної роботи та протягом подальшої професійної діяльності. Тому з початком вивчення інфекційних хвороб важливим стає вміння збирати інформацію про хворого та епідеміологічний анамнез (дані про виїзд в ендемічні регіони з певних хвороб, уживання неякісної їжі, контакт з інфекційним хворим та ін.), аналізувати клінічні відомості, синтезувати їх у вигляді синдромного і нозологічного діагностів, складати план діагностики, план лікування відповідно до сучасних діагностичних і лікувальних технологій.

Важливою формою організації навчального процесу стала самостійна робота студента. Оптимізація навчального процесу кредитно-трансферної системи передбачає скорочення обсягу аудиторної роботи і збільшення кількості годин самостійної роботи. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи передбачає теми, не включені до матеріалу лекцій і практичних занять. На початку семестру студент отримує методичні вказівки з кожної теми самостійної роботи і додатковий список літератури. Такий вид діяльності покращує успішність студентів, зацікавлює їх навчанням, спонукає до самостійного пошуку нової інформації. Самостійна робота оцінюється на поточному занятті. Важливою складовою частиною є індивідуальна робота, яка спланована й обговорюється викладачем зі студентом. За виконання індивідуальних завдань студенти можуть отримати додаткові бали при оцінюванні модуля [1]. Самостійна робота студента за вимогами кредитно-трансферної освіти сприяє підвищенню якості навчання, мотивації до засвоєння професійно-орієнтованих знань, стимулює пошук нової інформації, виховує наполегливість, ініціативу, формує самостійність думки, розвиває клінічне мислення майбутнього лікаря. У процесі самостійної роботи змінюється позиція студента, приходить усвідомлення того, що навчитися можна тільки самому, розвиваючи своє клінічне мислення.

Виділяють дві складові клінічного мислення: рівень розумової діяльності та його методичне забезпечення. Саме в оволодінні методом застосування теоретичних лікарських знань до значної кількості конкретних хворих полягає провідна мета викладання інфекційних хвороб. Необхідність розвитку в майбутніх лікарів клінічного мислення є важливою складовою, хоча нерідко рівень мислення порівнюється з обсягом теоретичних знань. На 5 курсі медичного факультету студенти мають оволодіти методами дослідження пацієнтів, знати основні нозологічні форми в інфектології (етіологію, патогенез, клініку, діагностику, лікування, профілактику тощо), тому головним завданням навчання стає відпрацювання практичних навичок, умінь, розвиток клінічного мислення і формування особистості лікаря. Мистецтво лікування – це вміння спілкуватися з пацієнтом, уміти логічно мислити, тому саме самостійна робота студента з пацієнтами, виконання різних видів лікарської діяльності під контролем викладача – єдиний правильний шлях становлення лікаря-інфекціоніста. Самостійна курація хворих у стаціонарі (під контролем викладача), написання академічної історії хвороби, клінічні розбори, розв'язання ситуаційних завдань, підготовка доповідей на наукову студентську конференцію, написання тестового контролю і вирішення різноманітних лікувально-діагностичних, профілактичних та інших питань сприяють становленню майбутнього лікаря. Розв'язання конкретної клінічної ситуації з хворими та ситуаційних завдань, установлення діагнозу, складання плану обстеження з урахуванням новітніх методів діагностики, визначення плану лікування за протоколами МОЗ сприяють формуванню й удосконаленню умінь майбутнього лікаря. Розв'язання ситуаційних завдань і нині не втрачає своєї актуальності як один із найбільших ефективних методів формування клінічного мислення. Опану-

вання навичок формулювання клінічного діагнозу відповідно до Міжнародної класифікації 10 перегляду, призначення лікування стаціонарному хворому, розробка рекомендацій подальшого спостереження – ці знання та досвід їх використання сприяють посиленню мотивації до професійної медичної освіти, підвищують якість підготовки і конкурентоспроможність лікаря. Таким чином, рушійною силою освіти стають мотивація і зацікавленість, захопленість студентів власним розвитком.

Залучення студентів до науково-дослідної роботи – важливий засіб підвищення ефективності навчального процесу і формування майбутнього лікаря-практика. Засвоюючи теоретичні знання, практичні навички, студент поглиблює знання за тематикою досліджень, розвиває самостійність мислення, самовдосконалюється, що сприяє становленню висококваліфікованого спеціаліста. Самостійна робота студентів складається з конспектування навчальної літератури, повторення навчального матеріалу, підготовки повідомлень, доповідей, виступів на практичних заняттях, написання наукових статей та участі в науково-дослідній роботі, що забезпечує збагачення теоретичного мислення і підготовку до практичної діяльності.

Важливою частиною діяльності студентів є робота в студентському науковому гуртку. Щорічно студенти-гуртківці виступають на науковій студентській конференції в УМСА, на міжвишівських конференціях, що дозволяє також формувати мотивації до всебічного оволодіння знаннями та вміннями з інфектології, розширює обсяг наукової інформації студентів. Проблеми засідань студентського наукового гуртка формують студенти, які визначають різноманітність практичних проблем і наукових інтересів, що їх найбільше зацікавили. Студенти виконують пошук літератури за обраною темою дослідження, її аналіз, визначають підходи до розв'язання обраної проблеми, формують мету і завдання наукового дослідження, виконують відбір клінічного матеріалу (архівні історії хвороби), проводять аналіз отриманих результатів спільно з викладачем. Підсумком роботи студентів-гуртківців стають виступи на наукових конференціях і публікації тез з актуальних питань інфектології, публікації статей за результатами власних досліджень. Викладачі кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією разом зі студентами-гуртківцями беруть участь у організації студентських наукових конференцій для вітчизняних студентів і студентів-іноземців. Підготовка до наукової студентської конференції – яскравий приклад творчої самостійної роботи студентів, де провідною метою стають аналіз актуальних проблем інфектології, пошук шляхів їх розв'язання, зокрема профілактичних напрямів. Участь студентів у наукових конференціях забезпечує підвищення рівня якості знань, сприяє формуванню самостійної пізнавальної роботи, розвиває творчу активність, дозволяє студенту розкрити свої здібності, прискорити процес засвоєння інформації. Науково-дослідницька діяльність студента як складова самостійної роботи – запорука становлення лікаря-спеціаліста [2].

Отже, самостійна робота – це вагома складова навчального процесу та один із продуктивних етапів підготовки кваліфікованого фахівця, адже допомагає студентам засвоїти теоретичні знання, відпрацювати алгоритм обстеження пацієнта; стимулює становлення і розвиток лікарського мислення та є індикатором готовності майбутнього лікаря до безперервного професійного зростання; формує відчуття соціальної й корпоративної відповідальності, вміння приймати рішення в складних життєвих і виробничих ситуаціях.

Список використаної літератури

1. Дусаविцький О. Мотиваційна модель уроку у системі розвивального навчання / О.Дусаविцький // Педагогічна психологія. – 2009. – №4. – С.160-166.
2. Ницович І.Р. Особливості організації самостійної роботи студентів / І.Р. Ницович, О.А. Андрієць // Медична освіта. – 2014 (додаток). – №3. – С.155-156.
3. Швець Л.С. Студентський науковий гурток як шлях підвищення рівня знань за кредитно-модульною системою / Л.С. Швець // Медична освіта. – 2016. – №1. – С.112-114.

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ У СВІТЛІ РОЗВ'ЯЗАННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

*Дубінін С.І., Пілюгін В.О., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А.,
Передерій Н.О., Рябушко О.Б.*

Українська медична стоматологічна академія

Модернізація вищої медичної освіти в Україні вимагає розв'язання низки актуальних проблем. Підготовка з медико-біологічних дисциплін у закладі вищої медичної освіти відбувається відповідно до розроблених навчально-методичних комплексів. Проблеми підвищення якості навчання не можуть бути розв'язані без плідної методичної роботи викладачів кафедр.

Ключові слова: вища медична освіта, актуальні проблеми, навчально-методична робота, методика опитування, тестування.

Modernization of higher medical education in Ukraine requires overcoming a number of urgent problems. Preparation on medical and biological disciplines in a higher educational institution is carried out in accordance with the developed educational-methodical complexes. Problems of improving the quality of education can not be solved without fruitful methodological work of teachers of departments.

Keywords: higher medical education, actual problems, teaching methodology, methods of questioning, testing.

Вступ. Сучасна система вищої освіти має бути одним із найголовніших чинників динамічного розвитку економіки і суспільства, показником зростання якості людського життя, генератором нових ідей та технологій. Для того, щоб вища освіта по-справжньому ефективно виконувала ці важливі завдання, необхідне її оновлення з урахуванням актуальних світових тенденцій розвитку освіти і вимог часу [1;7].